

HISTORY OF PUNJAB (1469-1799) – II

Time : Three Hours

Maximum Marks : 100

Note : Attempt one question each from Sections A, B, C and D carrying 15 marks each. Section E is compulsory consisting of 10 short answer questions carrying 3 marks each and one map question carrying 10 marks.

SECTION-A

- I. Explain in detail the importance of the sources of the history of Sikh Gurus.
- II. Discuss the life and main teachings of Guru Nanak.

SECTION-B

- III. Describe the new policy of Guru Hargobind and discuss its results.
- IV. Describe the achievements and estimate of the works of Guru Gobind Singh.

SECTION-C

- V. Discuss in detail the Sikh-Mughal relation from 1606 to 1675 A.D.
- VI. What were the main causes of the downfall of Banda Bahadur ?

SECTION-D

- VII. Describe the struggle between the Sikhs and the Mughals during the time of Zakaria Khan.
- VIII. Discuss the nature and administration of Sikh Misls.

SECTION-E

- IX. (i) Write short notes on the following :

- | | |
|-------------------------------------|-------------------------------|
| (a) Hukamnamas. | (b) Sangat and Langar. |
| (c) Battle of Chappar-Chiri. | (d) Bhai Mani Singh. |
| (e) Chhota Ghallughara. | (f) Budha Dal and Taruna Dal. |
| (g) Guerrilla Warfare of the Sikhs. | (h) Importance of Dal Khalsa. |
| (i) Gurmatta. | (j) Ahluwalia Misl. |

- (ii) Show the Battles of Guru Hargobind in the map of Punjab and write explanatory note also. $10 \times 3 = 30$

OR

Show the invasions of Banda Bahadur in the map of Punjab and write explanatory note also. 10
(For Blind Students in lieu of Map)

Write short notes on :

- | | |
|-------------------------|--------------------|
| (a) Adi Granth. | (b) Bhai Lehna. |
| (c) Nawab Kapoor Singh. | (d) Masand System. |

PUNJABI VERSION

ਨੋਟ : ਭਾਗ A,B,C ਅਤੇ D ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 15 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ E ਸਾਰਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਵਿਚ 10 ਸੰਖੇਪ ਉਤਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3-3 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਕਸੇ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 10 ਅੰਕ ਹਨ।

ਭਾਗ-A

- I. ਸਿੱਖ ਗੁਰੂਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸੋਮਿਆਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।
II. ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।

ਭਾਗ-B

- III. ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਦੀ ਨਵੀਂ ਨੀਤੀ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।
IV. ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੱਖ ਜੀ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਮੁਲਕਣ ਕਰੋ।

ਭਾਗ-C

- V. 1606 ਤੋਂ 1675 ਈ. ਤੱਕ ਸਿੱਖਾਂ ਅਤੇ ਮੁਗਲਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।
VI. ਬੰਦਾ ਬਹਾਦਰ ਦੇ ਪਤਨ ਤੋਂ ਕਾਰਣਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।

ਭਾਗ-D

- VII. ਜਕਰੀਆ ਖਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸਿੱਖਾਂ ਅਤੇ ਮੁਗਲਾਂ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।
VIII. ਸਿੱਖ ਮਿਸਲਾਂ ਦੇ ਸਗੂਪ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।

ਭਾਗ-E

IX. (i) ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :

- | | |
|------------------------------------|----------------------------|
| (a) ਹੁਕਮਨਾਮਾ। | (b) ਸੰਗਤ ਅਤੇ ਲੰਗਰ। |
| (c) ਚੱਪੜ-ਚੀਰੀ ਦਾ ਯੁੱਧ। | (d) ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੱਖ |
| (e) ਛੇਟਾ ਘਲੁਘਾਰਾ। | (f) ਬੁੱਢਾ ਦਲ ਅਤੇ ਤਰੁਨਾ ਦਲ। |
| (g) ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਗੁਰੀਲਾ ਯੁੱਧ ਪ੍ਰਣਾਲੀ। | (h) ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ। |
| (i) ਚੁਗਮਤਾ। | (j) ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਮਿਸਲ। |

- (ii) ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੁਗਲਾਂ ਨਾਲ ਯੁੱਧਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨਕਸੇ ਵਿਚ ਭਰੋ ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਲਈ ਇੱਕ ਨੋਟ ਵੀ ਲਿਖੋ।

ਜਾਂ

ਬੰਦਾ ਬਹਾਦਰ ਦੇ ਹਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨਕਸੇ ਵਿੱਚ ਭਰੋ ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਲਈ ਇੱਕ ਨੋਟ ਵੀ ਲਿਖੋ।

(ਨਕਸੇ ਦੇ ਬਦਲੇ ਅੰਠੇ ਵਿਆਖਿਆਵਾਂ ਲਈ)

ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :

- | | |
|---------------------|-----------------|
| (a) ਆਦਿ ਗ੍ਰੰਥ। | (b) ਭਾਈ ਲਹਿਣਾ। |
| (c) ਲਵਾਬ ਕਪੂਰ ਸਿੱਖ। | (d) ਮਸੰਦ ਪ੍ਰਥਾ। |

10×3=30

10